

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan popoldne, izvezemam nedelje in praznile.

Inserati: Prostor 1 m/m × 54 m/m za male oglase do 27 m/m višine 1 K, od 30 m/m višine dalje kupčinski in uradni oglasi 1 m/m K 2—, notice, poslano, prekliki, izjave in reklame 1 m/m K 3—. Poroke, zaroke 80 K. Zenitne ponudbe, vsaka beseda K 2—. Pri večjih naročilih popust.

Vprašanjem glede inseratov naj se priloži znak za odgovor.

**Upravnštvo „Slov. Naroda“ in „Narodna tiskarna“ Knafova ulica št. 5, L nadstropje
ulica št. 5, pritlično. — Telefon št. 304.**

Prua skupščina „Udruženja jugoslovenski učiteljstva“, poverjenštvo Ljubljana.

Rogaška Slatina, 4. septembra 1921.

Dva dneva učiteljskega dela, ki bo dalo državi in narodu dobre sadove. Stanovska zavest našega učiteljstva na rašča, šolsko polje se širi, prosvetni razmah v naši državi sega na vse strani. Sedaj so tu časi, ko se polagajo novi temelji naši Šoli, ki ima biti trdn podlaga bodočnosti naše države in naroda. Naše učiteljstvo ima živo pred očimi izredno važnost sedanja dobe. Zato pa hiti in dela s srčno vmeno, da bi se razvila šola v činitelja, ki bo najkrepkejši stebri naši kraljevin, katera ima dati v to svrhu učiteljstvu vso potrebno oporo, da bo moglo živeti in napredovati ter vzgajati mladino, ki bo znala visoko dvigati Jugoslovenstvo, da bo čisalno in upoštevano v svetu. Lastno znanje in lastna sila bosta krepila naš rod. Iz Šole bo zajemal potrebitno znanje in silo .

Lani, dne 18. julija je bilo osnovano Udruženje jugoslovenskega učiteljstva. Danes je imelo poverjenštvo Ljubljana svojo prvo skupščino. Včeraj je bilo zborovanje širšega sovetova z odsekami, tudi danes so bila še neka šolska posvetovanja, glavno pa je bila skupščina, katero je otvoril poverjenik Luka Jelenec ob 10. dopoldne. Izredno je lep Zdraviliški dom, krasna je v njem gledališka dvorana. Nad zastorom sredi državnih barv slika kralja Aleksandra, na odru poverjenštva. Obsežna dvorana polna učiteljstva z vseh strani Slovovenije.

Poverjenik Jelenec se spominja najprvo z izbranimi besedami smrti kraja Petra: Vsa naša država, naša svobodna domovina, od Triglava do Timoka, žaluje po kralju. Osvoboditelju in Ujedinitelju. Dne 16. avgusta je izdihnil bojevnik za svobodo, ki je udelil svoje ideale, ki je dosegel to, po čemer je hrenpel, doživel cilj, ki si ga je bil postavljen že v zgodnji mladosti, to je združenje vseh treh plemen. Danes, ko vidimo pred svojimi očmi izvršeno njegovo delo, se klanjam pred njegovim spominom in vzkljamamo: Večna, nemrtna slava kralju Petru! (Zborovalci, ki stoje poslušajo govor, zagrme trikrat: Slava!) Umrl je kralj, živel kralj!! Na mladega vladarja Aleksandra (živahnemu živo-klici) gledamo z zaupanjem in mu izrekamo udanost in zvestobo. V ljubezni in udanosti do kraljeve rodbine in domovine hočemo vzrokevati mladino. Dajmo duška svojim čuvstvom: Junaški kralj Aleksander naj živi! (Zborovalci zaklječijo navdušeno trikrat: Živio!) Sprejme se udanostna žjava kralju Aleksandru. Poverjenik Jelenec nadaljuje pozdravlja vse odpoljanice okrajnih učiteljskih društev, včlanje-

nih v Udruženju. Zbrali smo se, da pregledamo delo od zadnjega zборa v Mariboru, da se pogovorimo o raznih svojih zadavah in si krčimo pot za bodočnost. Gledate učne uprave, ali nai bo centralistična ali avtonomna, treba tečne izjavite tudi onih tovaršev, ki so drugačnega mnenja. Slepomščena ne bomo več trpeli. V nekaterih predpisih in na redbah želimo jasnosti. Ureditev šolskega vprašanja pa se brez nas in preko nas ne more izvršiti. Od ljudske vzgoje je odvisna bodočnost domovine. Mladino hočemo vzgojevati v ljubezni do domovine in kraljevske rodbine. V korenih pa hočemo zaretiti vsak separatizem. V tem duhu in s tem pozivom pozdravljamo danes sem došle tovarše v tovarisce. Pozdravlja končno na skupščino župana Rogaške Slatine g. Bizakja in ravnatelja zdraviliške uprave dr. Sterna. Oba se odzoveta in se toplo zahvaljujeta, da so si izbrali učitelji za svojo skupščino Rogaško Slatino, kjer si postavijo tudi svoj Učiteljski dom. Skupščina oba prešnco pozdravlja.

Predsedujoči poverjenik Jelenec: Tovarš Gangl ima besedo. (Frenetično, dolgo trajajoče ploskanje.)

Gangl: Nimam sicer nobenega posebnega pooblastila, ali vendar moram vas imenom učne uprave pozdraviti. Po dolgih letih učiteljskega trpljenja je končno mogoče pozdraviti imenom učne uprave napredni del učiteljstva. Eno željo imam, da se vse, kar je dobrega in resno mišljeno, zgrne v našo organizacijo. Iz želje pa izvira ukaz, da vsak, kdo se priznava za državne učitelje, mora delovati v to svrhu, da se ohrani naša država jedinstvena in nerazdružena. (Burno pritrjevanje.) Kdo je drugega mišljenja, ta izključuje sam se iz vrst našega učiteljstva. Sodba ljudstva pograbi za vrat vsakega, ki dela proti domovini. V tem smislu delujemo vsi navzoči in nenavzoči, ki niso mogli priti sem, kot revolucionarji jugoslovenske misli, ki naj si zgraditi svobodno pot tja, kjer trpo naši bratje pod tujim larmom. Om, ki govorite, da naj bodo Slovenci zase in Hrvatje zase, ubijajo naše jedinstvo in našo bodočnost. To so naši sovražniki s krinko jugoslovenstva. Ali ne le za jugoslovenstvo, delati moramo za splošno slovansko vzajemnost. Lahko rečemo, da ake ne bo učiteljstvo prožeto z duhom slovanske vzajemnosti, lahko likvidiramo svojo bodočnost. All mi hočemo delati za bodočnost, veličino in moč jugoslovenstva in slovanska soprojekti. (Navdušeno pritrjevanje.)

Ravnatelj Dimnik predlaga, naj se pošlje brzjavni pozdrav načelniku učne uprave ministru Pribičeviču, kar se sprejme s splošnim odobravljajem, kakor tudi predloga drugih predlagateljev, da se pošlje brzjavni pozdrav kraljevemu namestniku Ribarju in dr. Tavčarju k 70letnici.

Predsednik se spominja nato umrlih tovaršev Gradišnika v Celju in Trstenjak v Zagrebu, ki sta obilo storila za učiteljstvo in šolo. Skupščina posluša posmrtnico stojte.

Strokovni tajnik Dostal poda obširovo poročilo. Poverjenštvo Ljubljana steje 31 okrajnih društev. Članov je 2410, pričasnka je od lanskega leta 133. Niše dosegjen višek. Nai se privabi v organizacijo vse one, ki tavojo okoli v brezbitnosti ali strahu, kdo pa je namenoma izven organizacije, pa nai ostane, kjer je Omenja boj za razne učiteljske zadeve, naglaša, da sta ministra Pribičeviča in Kukovec vedno podpirala učiteljska prizadevanja, dotika se raznih organizacijskih, in drugih reči itd. Z veseljem pozdravlja učiteljstvo ministarsko navodilo, da naj dela za просветo tudi zunaj šole. Inicijativa pa je bila že v našem učiteljstvu, o čemur priznajo društva, zato sprejema učiteljstvo omi kaz na kota bodril, ker se že samo zadeva tega, da ne le kar mora, ampak kar more je mož storiti dolžan. Med narodom se mora razširiti. So kolportaža, Kadar se Sokolstvo razširi, se utrdi bodočnost naroda. Bratstvo, ljubezen in človečanstvo propoveduje Sokolstvo. Ako velja: Kdo Jugosloven, ta Sokol, potem mora veljati tudi: Kdo učitelj, ta Sokol! In vsaka učiteljska bo Soko! (Živahnopravitvenje.) Kličem: Zvestobo za zvestobo! Vsi skupaj pod praporom просветe! je zaključil svoje zanimivo poročilo.

Iz blagajniškega poročila posnamemo, da je bil lani prebitek, letos pa so moralci iz raznih vzrokov napraviti dolga nad 28.000 krov.

Med tem so prišli v dvorano trile ruski učitelji, ki se muvede v Rogaški Slatini. Ti so: Aleksander Abramcev, Gregorij Safronov in Konstantin Kuzmin - Karavačev. Bili so prisrečno pozdravljeni. Eden je imel nagovor.

Na sporedru so bile še razne točke, med njimi Mervičev posočilo: Ali naj bo učna uprava centralistična ali avtonomna? Izrekli so se za prvo. Potem poročila odsekov, med temi nastop tožbe proti »Slov. Gospodarju«, ki prisue učitelje v vaduhu in »špicli«. Slomškarje se sprejme v UJU, ako se izkažejo, da so izstopili iz Slomškove zveze.

Kratka: Ogromno pa koristno delo je izvršilo naše vrlo učiteljstvo dne 3. in 4. t. m. v Rogaški Slatini. Čast takemu učiteljstvu! Vsa napredna, vsa demokratska javnost mora podpirati naše

učitelje, ki so vrlji bojevniki za prosvit | trdno bodočnost Jugoslovenstva!

šole v naši svobodni domovini in za

Dr. Henrik Steskia:

Sedanja pokr. uprava v Sloveniji.

I.

Po razpadu avstro-ogrsko monarhije je v Sloveniji prešla vse oblast na Narodno Veče SHS v Zagrebu. To Narodno Veče je odločevalo le v vprašanjih, ki so bila v vezi s temeljnimi načeli ujedinjenja naroda Slovencev. Hrvatov in Srbov v državi Slovencev. Hrvatov in Srbov, in pa v vseh stavreh, ki so jih zastopniki političnih strank v Narodnem Veču smatrali za skupne. V vseh drugih primerih je od Narodnega Veča v Zagrebu izmed zastopnikov glavnih treh slovenskih strank imenovana in pod njega vrhovnim vodstvom stojiča Narodna vlada SHS v Ljubljani upravlja Slovenia, ne da bi pri upravljanju rabila še posebnih pritrdil Narodnega Veča. Stari avstrijski zakoni in uredbe so se proglašile za še nadalje veljavne, vendar pa je Narodna vlada v Ljubljani z ozirom na Izpremenjeni državnopravni položaj in z ozirom na izredne gospodarske in politične razmere izdala veliko vrsto zasilnih uredov (začasnih zakonov). Narodna vlada v Ljubljani je prevezla posle blvših avstrijskih političnih deželnih oblastev (kranjske in koroške deželne vlade in štajerskega namestništva), bivših deželnih samoupravnih tel es (kranjskega, koroškega in štajerskega deželnega zborja in odbora) in pa avstrijskih ministrstev. Z ozirom na obsežnost svojega področja se je Narodna vlada delila po strokah v razne oddele. Taki oddelki so bili zastopništvo za notranje zadeve, za prehrano, za uk in bogičastje, za pravosodje, za socijalno skrb, za finance, za promet, za trgovino in industrijo, za javna dela in obrt, za kmetijstvo, za narodno brambo in za zdravstvo.

Ko se je s 1. decembrom 1918. izvršilo ujedinjenje kraljevine Srbske s temeljami države Slovencev. Hrvatov in Srbov v jedinstveno kraljevino Srbov, Hrvatov in Slovencev in so se v Beogradu ustavila ministrstva za vse kraljevinu, se je kompetenca Narodne vlade SHS v Ljubljani pologoma skrčila,

ki steni, ki je višja od stolpa kralja Renata v Taraskonu. Od spodaj se zdi zibajoča se lučka vodnikov kakor plezajoča kresnica. Toda treba se je odločiti, zakaj sneg pod nogami ne drži in okrog široke spranje na dnu ledenega zidu, iz katere veje mrzli dih podzemskega brezdana, bolj ga slutis nego vidiš — vrotrgrajo vrelci in vrtinci.

— Pazite, da ne padete preveč na trdo! Ker so navezani skupaj ne samo z vrvjo, ampak tudi z enotnostjo svojih gibljajev, bi padec ali že neoprezen korak enega samega spravil vso druge v nevarnost. In v kakšno nevarnost, vražja reč!

Toda — kaj pa je zdaj spet to? Dolgi Šved, ki je prav nad Tartarinom, se je ustavil in se dotika s svojimi podkovanimi petarni čepicami P. P. D. Niti ne zmeni se, da kriče vodniki svoj: »Dalje, dalje!«, predsednik pa: »Tak zganite se no, človek!« Viseč v svoji dolgoti na vrvi in le malomarno drže čese opore, se mladenič zdajagnje nad predsednikom, da zadeve bledi pogled njegovo redko brado in obsije čudni izraz njegovih široko odprtih oči.

— Kakšna lepa priložnost, obračunati z živiljenjem vstopiti v nirvanovo skozi zemljino drob, kotaliti se iz prepada v prepad kakor to le, kar bom jaz zdajle z nogo odbil...

In strašni človek se globoko skloni, da vidi, kako odletita in grmi ledena skala brez konca v noč nizol.

Alfonz Daudet:

46

Tartarin na planinah

Roman.

Prevel dr. Ivo Šorli.

Potem... potem Jungfrau ni bila prepričana? je vyzliknil ves presunjen Tartarin.

Hudica je bila preparirana!

— In če bi se bila vrz zares utrgala...?

— Potem adijo prijatelj!

Junak je zaprl oči in v očigled strašnim možnostim ves prebledel. Dá, za hip je že omahaoval... Ta mrlza, mračna, z brezdnim razklana, gugajoča se polarna pokrajina... ta mrtvaška starčeva pesem, ki mu še joka po ušesih... »Oštjal bi bil skoraj rekel...« Toda naenkrat se je spomnil taraskonskega ljudstva in njegove zastave, ki jo razgrne tam gor. Napisel — z dobrimi vodnikin in z vse skozi preiskušenim tovarišem, kakoršen je Bompard... In če je zmagal pot na Jungfrau zakaj ne bi te na Mont-Blanc?

Položil je torej svojo široko roko na prijateljevo ramo in s ponosnim glasom začel:

— Poslušajte me, Gonzaga...

XIII.

Katastrofa.

V črni, črni noči brez meseča, brez zvezd brez neba se počasi vije čez ogromno, rahlo se zibajočo ledeno strmino dolga vriv; na njej je prvezana vrsta čisto majhnih, plahih sanc.

pred njo pa gre kakor rdeča pega drobna svetilka komaj ped nad zemljo. Udarci cepinov pojeli, po trdem snegu; razen njih moti samče drčanje izsekanega ledu to zmrzlo še kora, ke požirajoči tisino. Potem tupatam kak krik kak pridušen vdih...

Zdaj se je nekdo zvrnil na led in tako se začuje debel glas s konca vrvi: »Gonzaga! Pazite, da ne prilepite preveč na trdo!«

Zakaj ubogi Bompard se je bil le odločil da gre s prijateljem Tartarinom do vrha. Irat je lezde od dveh populoc — na predseških kobilnem povi, zvončkom je pravkar odbila štiri — po rokah in nogah dalje pravi jetnik na verigi, ki ga vlačijo, potiskajo in suvajojo ki se opoteka in pada, a mora še vsak vzklik zatrepi globoko v sebi, ko plazovi od vseh kar prepe na vsak najmanjši stresljaj.

Toda kaka muka za človeka iz Taraskona tako trpljenje — trpljenje brez besed!...

Tu se sprevod ustavi. Tartarin vpraša, zakaj, in nato se vname tiho razpravljanje, živahnopetjanje: »Vsa tovariš noče dalje! pojasni Sved.

Red je združ, človeški rožni venec pretrgan in se zmede. Tu stoe vti skupaj ob robu brezdnega brezdana, ki mu hribolazci pravijo »zlebec.

Vse prejšnje so že prelezali s pomočjo lesteve, ki so jo vrgli črez in se predrsali po kolenih preko; tu pa je brezdan mnogo širši in breg onstran od osemdeset do sto četrteljih viši. Ne pomaga drugo, nego da gredo po kolenih preko.

stopnjicah, ki si jih izsekajo s cepini, po eni strani spodaj čim ožega lija navzdol, po drugi pa prav tako navzgor. Toda Bompard se trdovratno ustavlja.

Sklonjen nad šrelo, ki je radi sence res kakor da nimai dna, opazuje, kako se v megli giblje lučka pot pripravljajočih vodnikov Tartarinu samemu ni baš dobro pri srcu, a prigovarjajoč prijatelju daje še sebi poguma: »Daj Gonzaga, no, šu!« In čisto po tihu ga opominja, kaj je dolžan svoji časti, Taraskonu, zastavi, planinskemu društvu.

— Eh kaj, društvo naj me pišeš.. Saj mu še član nisem! odgovarja oni cinično.

Zdaj mu Tartarin

Slavko Plemelj, tržni nadzornik.
Preteča nevarnosti

Na živilskem trgu je nastopila kriza, ki je do danes v Jugoslaviji še nismo doživelj. Pasivne pokrajine države so izročene na milost in nemilost slobodni izrabi trgovske konjektur. Slovenija in v njej predvsem Ljubljana, kjer se osredotoča velik del jugoslovanskega izvoza, zavzema najslabše stališče. Neposredna bližina Italije z njeno dobro valuto in živahno medsebojno kupičko razmerje zelo neugodno vpliva na cene domačega trga. Brez vsakega pretiravanja lahko trdim po triletni izkušnji, da se je razpasla vsled popolnoma svobode trgovine in izvoza v Jugoslaviji najintenzivnejša, premišljeno zasnovana špekulacija z živili vseh vrst na stroške konsumanta, kar občutijo pasivne pokrajine najhujše. V principu moramo pripoznati razijonelnost svobodne trgovine, toda državnovo vodenje mora skrbeti za to, da ostane v zdravih mejah. Najvažnejši del trgovine z živili imajo v rokah velefirme, ki svobodno in z vso sigurnostjo manevrirajo z cennimi. Vsaka najmanjša ugodnost se dosledno izrabi. Tudi srednji in najmanjši trgovci do zadnje hribovske prekupčevalke še tudi niso pozabili lepih vojnih časov in učeče se pri veletrgovini, ki danes samolastno goni kolo jugoslovanske trgovine, noče tudi priti na svoj račen. Ubojni konsument pa plačuje, ali pa tripi! Nezadovoljstvo v Jugoslaviji postaja vsled nezanosne draginje in nedravo porazdeljenega denarja vedno večje. Naravno je, da občinstvo išče vzroke, kjer jih s svojim več ali manj kratkovidnim pogledom more naići. Naše časopisje, ki je poklicano, da zastopa gospodarske interese vseh slojev, se je izza poloma vse premalo zanimalo za gospodarske probleme, ker je manj, kaj vse posvods poimovanja teh vprašanj in se ni zavedalo dovolj jasno, da je gospodarstvo gonilna sila v državi. Organizacija našega gospodarstva je bila v rokah maloštivalnih ljudij, ki so bili primorani delati brez podpore in kritike javnosti. Interes producenta in veletrgovca je prevladal in zato se ne smemo čuditi, da smo dospeli do današnjega položaja. Naša javnost potom časopisja ni skrbela z objektivno kritiko za izčiščenje pojmov in ni skrbela za strogo kontrolo, ki je posebno v gospodarskih vprašanjih najnajnovejši potrebnia v vsaki državi. Nasprotno se je pa znal uveljaviti interes veleprodručnika in velespekulacije, tako da danes obvlada našo trgovino in diktira. Država si je nakopala, ker si je nevede puštila izviti vajeti iz naše trgovine, ogromne težave na svoje rame, ki do dne pretresajo vse državne organizem. Udaljali smo se upom, da bo svobodna konkurenca uredila sama cene v pravičnem razmerju toda komaj se je pričelo stabiliziranje in se je zdelo, da smo dosegli višek, že smo postavljeni letosnici pred novo nevarnost povečanja draginje v ogromnem obsegu ki nima samo perijodičnega značaja, temveč si hitro ustvarja trdnata. Te nove nevarnosti ne more prenesti naš konsum, ne naša celotna država. Vse vrste momenti, ki se bodo izrabili v špekulative namene, so pripromogli k temu. Da razumemo položaj, nam zadostuje že dejstvo, da je skoro vsa večja trgovina z živili v Jugoslaviji v rokah židovskih, hrvaških in srbskih bank. Če se naše slovenske banke ne marajo pečati z živilsko trgovino in so si lahko poiskale drug produkten delokrog, zakaj je treba, da židovski bančni kapital obvlada vse živilski trg, brezvestno špekulira diktira cene, ugonablja našo valuto in naklada državi vsed tega nezmošna bremenja? Mislim, da smo prišli do točke, da moramo z vsem povdankom zahtevati, da se bankam vzame vsaka možnost direktnega trgovanja z živili.

povečanje draginje.

Velik del našega valutnega vprašanja leži v tej točki. Ker imajo te banke interese, da je naša valuta slaba, ki jim omogoča sijajen zasluge pri izvozu, je razumljivo, da bodo vse storili v dosegu tega namena. Židovski kapital si zna vsled svoje prakse tako sijajno pripraviti teren, da nas neprizadovano postavlja pred gotovo dejstve zvišanja cen in ne pomaga nam nikako sredstvo več. Vsa ta madžarska-čifutska špekulacija se opri na popolno svobodno trgovino ki mu daje sigurna tla. Ne smemo si danes delati več nikakih iluzij, ne smemo se upirati na teorijo, ker nam je triletna praksa pokazala jasno, kam smo prišli. Zato je naloga države, da skrbti za harmonične interese, in da na noben način ne pripustiti, da se vrši svobodna trgovina tako brezobzirno na kožo konsumenta in gospodarskega položaja vse naše države. Kar se je do danes v naši državi vsled neorientiranosti zamudilo, je zamujeno toda v bodočnosti se mora vsa naša javnost predramiti in glasno zahtevati na edino kompetenten mestu, da je treba gospodarstvo voditi v harmoniji interesov, ki je glavna podlaga notranjega položaja vseh držav. Država ima v rokah vse sredstva da zajezi pretečo draginjo, ki razjeda vse naš državni organizem. Rastota draginja povzroča povišane zahteve države tisk slabega denarja, povzroča veliko utemeljeno nezadovoljstvo in nestabilnost v državi in s tem omogoča vsem prevratnim in demagoškim elementom njihovo pogubno delo. Ti njihovi vplivi so mnogo pogubnejši na našo valuto, nego bili vplav nekoliko omejenega izvoza in omejene trgovine. Dolžnost države je danes, da potom carine stabilizira ceno najpotrebnejših živil na domačem trgu. Svobodna brezvestna špekulacija z živili se mora zatreti z najradikalnejšim: sredstvi. Naloga vsega jugoslovanskega časopisa, kateremu je interes konsumenta resno pri srcu, je da se z vso energijo poloti vprašanja draginje, ker to ni samo naša dolžnost napram nam samim, temveč tudi dolžnost napram državi. Naša javnost naj nikar ne zahteva od podrejenih oblasti, kot mestnih uprav, da zatru draginjo, ker je vendar jasno, da more mestna uprava bore male storiti, ko ji stoji na proti organiziran producent, svobodna, brezvestna, veletrgovska špekulacija, od države neracionelno urejen izvoz nediscipliniranost konsumanta itd. Mestne uprave lahko danes maksimirajo cene nizko, ačko hoče imeti prazne trge, in s tem umetno krepli verižniško trgovinco ki nalaga konsumantu še večja bremenja. Zahtevajmo od države z največjim povdankom, da ona skrb za naš domaći trg, ker ima vse ključne v rokah. Vsi veliki producenti naše države so tako izvrstno situirani, da jim država s povišano carino na izvoz v živil brez škode lahko odvzame nekaj njihovih pretiranih dohodkov, da s tem regulira cene domaćega trga. Država bi dobila s tem ogromne dohodke, ki bi jih ne bič treba nadomeščati kot sedaj z ogromnimi davki, cene na domačem trgu bi se stabilizirale in s tem vse naše gospodarsko življenoje, kar bi najbolj krepilo zaupanje v državo in pripomoglo k naši konsolidaciji. Z regulacijo izvoza potom carine naš izvoz ne bi trpel, same veliki producenti bi dobili za svoje blago toliko manj, kot bi znašala carina ki bi se porabila kot državni denar v prid celokupnosti. Svobodna trgovina v današnji obliki je zrasla državi čez glavo, povzročila neznosne posledice, zato je zadnji čas, da skrb država za omajtev, in da z brezobzirnimi sredstvi zatre brezvestno špekulacijo na živilskem trgu.

— — —

Prpravljajte maščevanje.

nje, ker zakon pravice zahtova maščevanje.

Mi moramo biti njega neizprosoni in krvavi izpolnitelji — ali pa za pišemo sebe enako krvnemu pogini.

Preudarite vse okoliščine in samo za minuto presojajte dogodek, oproščeni iz voljo ubijajočega mrtvila.

Fašizem, ki je notranje zlomljen, ki je diskreditiran tako zelo pred vsem svetom, da mu sam pa ne piše posmrtnico, ta fašizem, ki je tako slab, da je brezmočen nasproti arditom, ta isti fašizem ima moč in pogum, da nekaznovano zaže Narodni dom pri sv. Ivanu.

Ali ne čutite roke, ki se obvezajo in dviga nad zločinom, ali ne

vidite prsta, ki je dal miglaj za požig?

Brez vsega dvoma je požig zapovedan, ker v Rimu pozivajo k boju na življenje in smrt.

Hladni računariji tam preko vidi, da raste naša sila, makiavelisti iz Apeninov se strahotno boje časov, ko vstane vse naša država v svoji strahoviti sili in da maščuve te. dej vse prejšnje in sedanje krivice in zato hočejo boj še predno ozdravimo mi! Prehiteti nas hočejo in oni Jugoslovani, ki delajo notranje križe med nami, jim pomagajo.

In zato nas izvajajo Italijani, zato nam požigajo Narodne domove, zato rušijo hiše, zato mučijo naše brate, da bi nam vplameljala kri in da bi poleteli pred dobro pripravljeni topove. In »mare nostrov« bi bilo zasevno zasigurjeno.

Smo možje in smo svobodni zato sprejmemo vsako izzivanje toda takrat, kadar je to v našem interesu.

Sedaj pa ne preostane drugo kot da stisnemo zobe, da se zagremo v delo, in da krepimo voljo in moč.

Zato mirno krije in nobenih praznih besed. Vse ogorčenje mesto na jezik — utisnimo nazaj v srce, da nas prekuha vse v sovraštvu, da nam da nebrzdano silo in neugasljeni ogenj maščevalčev, ker zakon pravice hoče tako.

Ni naša krije, da ni dobovan boj za Primorje. Tudi ni naša krije, če bo ta boj nekoč strahoten, kakor ga ne pozna zgodovina. Do zadnjega smo bili mi tisti, ki so odpuščali, do zadnjega smo bili mi tisti, ki so ponujali sporazum.

Toda kupa je polna — čas maščevanja se bliža.

Bodite svobodni, pripravljate se za maščevanje, da bo ono samockratka in sijajna zmoga.

Na vseh koncih in krajih je treba dela. Ne samo propagandna dela, temveč vztajajočega gradilnega dela. Vsa naša država mora biti tako kondenzirana s silami, da bo kar puhtela iz nje volja maščevanja, da bo vse v žaru v zmago.

Zato proč z besedami, proč s frazami, proč s praznimi manifestacijami, naše geslo budi priprava k maščevanju, naš spas je v jeklenih mišicah, v hrabrem srcu in ostrih metilih.

Tako so pripravljali maščevanje vidovdanski junaki, tako ga moramo pripravljati mi in tudi naš Vičod.

Zato pa pripravljajte maščevanje...

Politične vesti.

= Pašićev načrt. Beogradska Pravda poroča: »Politik, ki ne pričata niti demokratični niti radikalni stranki, meni, da ni niti misliš, da bi Pašić dovolil razbitje dosedanja koalicije, pa naj se pogaja kdorkoli s klerikalci, zajedničarji in Radičevimi. Njihovi pogoji so še dražji, in so demokratični cene, Pašić pa je za cenejše kupičje. Za sedaj in najmanj še mesec dni ne more niti govoriti o kakšni izprembei, a kadar pride do takih razgovorov, bo g. Pašić zopet zmagal, sicer se razbijajo radikalni stranki. Vsi poslanci, ki bodo proti sedanjim koalicijam, so naglo onladé. Prav za to g. Pašić želi, da kralj še čim dalje časa ostane v Parizu, da bodo poslanci imeli dovolj časa za ohlajenje. Kar se tiče Protičeve akcije, je absolutno nemogoča, razen ako se Protić na staru leta povsem odreče radikalni načel in sprejme vse ono, kar zahtevajo klerikalci. Zajedničarji in Radič. Ce bi pa došlo do takega sporazuma, ali mora zveza celo na vlado, kar skupina okoli Korošča komaj čaka! bi bila med njimi večna razprtja in križe, kakor smo jo enkrat že imeli pod vlado g. Protiča. Državni aparati bi saglo ustavil, a država bi imela strahovito škodo ter bi morda preterala tudi kak ekonomsko-finansijski krah. Takih kombinacij se je treba torjati in iti za g. Pašićem in demokratikom, katerim je samo država pred očmi.«

= Cííji Habsburžanov. »Slobodna Tribuna« prinaša razgovor nekega aristokrata z bivšim cesarjem Karлом, ki še vedno ni obupal nad svojim povratkom na prestol. Karel je dejal, da deluje zanjo čas v vsej deželi bivšega monarhije, kjer so razmere postal slabe. »Treba po prehodit še dolgo pot, da dobi moje cesarstvo zopet meje, ki mu jih je določila zgodovina.« Je dejal bivši cesar. »Razen Čehov so bili vsi narodi za državno idejo, a tudi Čehi bi bil pridobil, če bi se bil dal kronati za češkega kralja. To pa sem jasnam z ozirom na dunajske politične kroge. Karel računa na češke Nemece, na katoličke Slovake in na del Jugoslovencev (klerikalcev). Žal mu je, da ni ugnil izvršiti potiščne oporeke France Ferdinandu in Izvršiti trdil. Tisze in Karlova. Ce bi se bil postavljal na stran Jugoslovenov, bi se kvečenju ponovil dogodek leta 1848, in vse bi bilo drugače, meni Karel. Na Francoje jehud, če da so ga vedno razočarali. Nasprotno pa žele angleški krogi, da bi Karel končno naredil red v Srednji Evropi. Tudi Balkan in Asquith zagovarja pod-

navsko federacijo, ki bi jo mogel izvesti le kak kralj, ki stoji nad raznimi narodi in strankami. Čim bolj se bodo nove države oklepale Francoske in Anglije, tem bolj bodo podpirale Karlovo stvar. Volitve na Ogrskem bodo principe legitimistično večno in Karel se bude lahko vrnil javno. Tako je gororil bivši cesar, ki je videti vsak dan hujši škulentov.

= Razprava proti Draškovićevemu morelju. Zagreb, 3. sept. Razprava proti ubijalcu pokojnega Milorada Draškovića se bo vrnila v Zagreb, a ne, kakor je bilo prej mišljeno, v Beogradu.

= Zakonodajni odbor. Beograd, 3. septembra. Cetera sekcia zakonodajnega odsuka se je vrnila včeraj po polne. Na njih so razpravljali v glavnem o organizaciji sodišč. Danes se je razprava nadaljevala.

= Poslovnik. Beograd, 3. sept.

Demokratski klub je zahteval, da se

zimpred začne sestavljati poslovnik za parlament.

= Albanske meje. Na seji sveta Zveze narodov, kateri je predsedoval kitajski delegat Wellington Ko, so prenesali albansko vprašanje. Angleški zastopnik Balfour je obširno poročal o albanskih mejah in zahteval, da ostanejo takе, kakor jih je določila poslaniška konferenca v Londonu leta 1913. Nato je svet zveze narodov zaslišal albanskega delegata škofa Nolija, ki je izjavil, da se strinja s poročilom delegata Balfourja. Zastopnik kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev g. Milutin Jovanović, naš poslaniški minister v Bernu, je zaslišal albanske vladne, ki pristaja na mejo od leta 1913, a ki zahteva popravke meja pri Debru, Prižrenu in Skadru. Hkrati je izjavil, da naše cete niso zasedle albanskega ozemlja, temveč so zasedle demarkacijsko crto, ki je bila določena v premirju. Zveza narodov je soglasno sprejela predlog Balfourja. — O tej zadevi poroča Presbiro: »Včeraj je svet zveze narodov v neoficielni seji zaslišal albansko obtožbo, v kateri se trdi, da vprizarja kraljevinu Srbov, Hrvatov in Slovencev nerede v Severni Albaniji. Naš zastopnik g. Jovanović, poslanik v Bernu, je ugotovil na podlagi note albanske vlade, da gre tu za skupno vstajo kristjanov, ki zahtevajo neodvisno republiko z lastno vlado. Odgovor našega zastopnika je populoma iznenadel Albance, ki so pričakovali drugega nastopa. Svet zveze narodov se ni mogel odločiti, kaj naj storiti v tem vprašanju in je sklenil, da izroči to vprašanje plenumu zveze narodov.«

= Pogajanja radi ribolova. Jadranu. Iz Pule jejavijo, da je tjača dospelja italijansko-jugoslovanska delegacija za sporazum o ribolovu v Jadranu. Delegacija je takoj odpotovala na Brionske otote, kjer se bodo članji delegacije posvetovali o tem predmetu. Računa se, da se bo tukaj dosegel popolni sporazum, ki bo ščitil interes na vprašanju zveze narodov. = Pogajanja radi ribolova v Jadranu. Iz Pule jejavijo, da je tjača dospelja italijansko-jugoslovanska delegacija za sporazum o ribolovu v Jadranu. Delegacija je takoj odpotovala na Brionske otote, kjer se bodo članji delegacije posvetovali o tem predmetu. Računa se, da se bo tukaj dosegel popolni sporazum, ki bo ščitil interes na vprašanju zveze narodov.«

= Z rokavicami napram Madžarski. Poslaniška konferenca v Parizu je poslala madžarski vladni noto, v kateri izjavlja začudenje glede zaravnovanja evakuacije Zapadne Madžarske. Nota naglaša, da je kraljevina Srbov, Hrvatov in Slovenec lojalno izvrla evalucijsko Baranje in da mora madžarska slediti temu vzdoljetju.

= Gosset — odpoklican? Govori se, da je angleška vlada odpoklicala polkovnika Gosseta, predsednika razgledljive komisije v Barani.

= Madžari z dolgim nosom. »Slovenski Denšček objavlja vest, da je madžarska vlada predlagala konferenčni veleposlanikov v Parizu neko izprembo meje med madžarsko in Češkoslovaško, po kateri naj bi se Madžarski odstopil del Slovaške s Koščinami in Bratislavijo. Konferenčni veleposlanik je madžarski vladni predlog vrnila, ne da bi ga bila sploh vzela v pretres. Češkoslovaške novine vidi v tem dobro lekcijo za Madžare, ki jih bo preprigitala, da je trianonska mirovna pogodba absolutno neizmenljivka.«

= Pušč na Zapadnem Ogrskem. »Prager Press«, ki je navadno zelo dobro ponujal, doznamo, doznamenje iz dunajskih entitentnih krogov, da je vrhovni svet v posesti avstričnih dokumentov, iz katerih je razvidno, da namernava madžarska vladna sprožiti vprašanje integrirane

semejo biti odprte celo noč, z omejitvijo, da se po drugi (2) urì ne smejo točiti nobene alkoholne pičače proti gostilničarjem in kavarnarem, ki bi predstojecem določila kršili se bo ne samo strogo kazensko postopalo temveč se jim bo tudi odvzelo dovoljenje prekoračenja normalno policijske ure. Strogo prevedano je po gostilničarjem in kavarnarem petje in razgrajanje. Protirazgrajcem se bo najstrožje postopalo.

Potniki, ki nameravajo poseti Ljubljanski veliki semenj, se opozarjajo na to, da so med Beogradom in Ljubljano pri osebnih vlaških uvedeni direktni vozovi, tako da potnikom, namenjenim v Ljubljano, ni treba prestopati v Zagreb.

K poročilu o otvoritvi velesejma. Poleg navedenih dostojan stvenikov so bili navzoči pri otvoritvi tudi tile gospodje: dr. Beloševič binski savjetnik, univerzitetni profesor itd. predstavljajo: Zemaljski Savez trgovaca v Zagrebu; dr. Luncák za Trgovačko obrtničko komoro v Zagrebu, Kraljevo Zemaljsko vlado v Zagrebu je v odstotnosti g. kr. namestnika Demetrovića zastopal g. savjetnik Novakovič. Odpoljanec ministra trgovine in industrije,odeljenje v Zagrebu je bil g. oddalji vječnik Hut.

Železniški promet in velesejem. Minister saobračaja je odredil, da se promet na progi Beograd-Ljubljana v svrhu olajšave obiska velikega sejma v Ljubljani ojači in da se tudi na osebnih vlaških uvedejo direktni vozovi Beograd-Ljubljana.

Obratno ravnateljstvo južne železnice naznana: O prilikli Ljubljanskega velikega sejma vozi od torka 6. septembra do pondeljka 12. septembra incl. beografski brzovlak št. 6, ki dospe v Zagreb (drž. kolodvor) ob 10.01, direktno v Zagreb (južni kolodvor) ter bo imel zvezzo na brzovlak št. 508, ki odhaja iz Zagreba (juž. kolodvor) ob 10.30. Temu brzovlaku bosta priklopljena dva posebna osebna vozova. V Zidanem mostu prestopijo potniki v vlak št. 45, ki odhaja iz Zidanega mosta ob 13.13 in prihaja v Ljubljano (gl. kolodvor) ob 14.55. V nasprotni smeri je od 6. septembra do 12. septembra incl. sledi zvezza: Odhod iz Ljubljane (gl. kol.) 12.06. V Zidanem mostu prestopijo potniki v dva posebna voza zagrebškega vlaka, ki odhaja iz Zidanega mosta ob 14.20 in prihaja v Zagreb (juž. kol.) ob 16.45. Tu imajo potniki direktno zvezzo na beografski brzovlak št. 5, ki odhaja iz Zagreba ob 17.12 in prihaja v Beograd ob 5.10.

Redna omnibus vožnja Bohinjska Bistrica - Sv. Janez - Sv. Duh - Zlatorog se je podaljšala z ozirom na Ljubljanski veliki semenj do 15. septembra t. l.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 5. septembra 1921.

Kraljeva zahvala. Povodom smrti svojega vzvrsenega očeta kralja Petra I. je Ni. Vel. kralj Aleksander sprejel z vsem kraljev nebroj brzovlak in pismem, ki izražajo sožalje in globoko žalost nad smrto kralja Osvoboditelja in izražajo Ni. Vel. kralju Aleksandru toložje za dolgo in srečno vladanje. Po nalogu z najvišjega mesta se kabinet predsedništva ministrskega sveta toložuje na izjavah sožalje in zvestobe našemu vzvrsenemu vladaru povodom težkega udarca, ki ga je zadel s smrto Njegovega vzvrsenega očeta kralja Petra I. Osvoboditelja.

Trgovinski minister dr. Spaho v Ljubljani. Ob 15. je protektor Ljubljanskega velikega semnja, g. trgovinski minister dr. Mehmed Spaho v spremstvu raznih funkcionarjev posetil Strojne tovarne in litarne, kjer si je pod vodstvom ravnatelja natančno ogledal vse naprave, zlasti pa vlivanje zvonov. Nato je gospodom pridružil g. minister in kraljevi namestnik Ivan Hribar, nakar se je v njihovi navzočnosti otvorila v Jakopičevem paviljonu razstava planinskih slik in fotografij, kjer je predsednik planinskega društva g. dr. Tominšek pozdravil ministra in ostale gospode in jim na podlagi razstavljenih slik in fotografij obrazložil krasoto naše pokrajine. Nato je g. minister šel v Trgovsko in obrtno zbornico, kjer je v njegovi navzočnosti bila kratka častna seja, na kateri se je razpravljalo nekatere važnejše točke o trgovini in industriji. Gospodje so si nato ogledali tehnično srednjo šolo, kjer je g. trgovinskega ministra zlasti zanimala strojne delavnica, ki je edina te stroke v celi državi. G. minister dr. Spaho si je v nato v spremstvu ostalih gospodov ogledal razstavo raznih čipk, posebno idrijskih in narodnih vezenin ter drugih modernih okrasov ženskih oblek. G. minister se je tukaj takrat tudi pov sod drugod, kjer je imel priliko, da si natančno ogleda naše izdelke, zelo laskavo in pohtvalno izrazil, kajk visoko stopnjo zavzemajo industrija in obrt v Sloveniji in je opetovan naglašal, da vse kar je videl presega, vse, kar je pričakoval.

Banket na čast trž. ministru. Ob devetnajstih je gospod minister in kraljevi namestnik Ivan Hribar na čast pokrovitelju in otvritelju Ljubljanskega velikega semnja g. ministru za trgovino in industrijo dr. Mehmedu Spahu priredil svečani obed, katerega so se med drugimi udeležili tudi minister za socijalno politiko dr. Kukovec, zastopnik pokrajinskega namestnika dr. Baltič, razni višji funkcionarji v ministrstvih itd., poveljnik Dravске divizije general Dokić kot zastopnik vojnega ministra, in inspektor v prometnem ministrstvu Nikolič kot zastopnik ministra za promet, nadalje češkoslovaški general konzul dr. Beneš, poljski generalni konzul Szczepanski, francoski konzul De Berne Legard in avstrijski konzul dr. Leitmüller. — Gospod namestnik je pozdravil g. trgovinskega ministra dr. Spaho in ga v svojem nagovoru prosil, naj še nadalje podpira našo trgovino in našo industrijo, da se krepkeje razvija in pripomore k blagostanju države. G. minister Spaho se je zahvalil za tople besede g. namestnika in dejal da je bil presenečen, ko je videl tolik razmah v industriji in trgovini v Sloveniji ter da je mnogo pričakoval, a da je to, kar je videl, presegalo njegovo pričakovanje. Obljubil je svojo pomoč, da bo podpiral našo trgovino in zlasti industrijo. G.

okoli katere se razvija naša družabnost. Zato njemu in njegovi vrli zakonski družici: Bilo srečno že preko zlate do demantne poroke!

Kmetijski praznik na Bledu bo sigurno ena najlepših prireditve letošnjega poletja. Slovenski kmetje se ga udeležijo v največjem številu, enako pa ga posejijo tudi braťje Srbi. Spored kmetijskega praznika je nad vse bogat. Velika konjka dirka, tekma narodnih noš. velika živinorejska razstava, slike v obhod po mestu in poznanem ljudski tabor in ljudska veselica so točke raznovrstnega programa. Ker je dovoljeno polovična vožnja na vseh železnicah in se dobre zato potrebne izkaznice brezplačno pri kmetijski družbi za Slovenijo, Turščaki trg 3 in pri tajništvu SKS v Ljubljani, Kongresni trg 9, je pričakovati, da bo kmetijski praznik sijajno obiskan tudi od izletnikov. Kdo se zanima za kmetijstvo, kdo ljubi slikovito našo noš, kdo je prijatelj pričrake zabave, to početi dne 8. septembra na Bledu, na kmetijski praznik.

Važno zlasti za javne nameščence. Cesto prihajajo na magistrat razne stranke, posebno javni nastavljenici, s prošnjo, naj se jim izda domovnica, ki jo nujno rabijo v to ali osovrho. V mnogih slučajih pa ni mogoče takoj ugorditi taki želji, ker ima urad v matični poli zabeleženo, da je stranka pristojna v kako vnanju občino in ne v Ljubljano. Magistrat namreč ne more vedeti, da je kdo zadobil domovinstvo v Ljubljani na podlagi namestitvenega dekreta, če mu tega dekreta ne po kaže osir. ne predloži v zabeležbo. V svrhu točnega in hitrega poslovanja in uradovanja je nujno potrebno, da vsi novonastavljeni predlože svoja dekrete popisovalnemu uradu na magistratu, da jih vpisajo in tako spopolnilno matične pole. Koristi bodo imeli od tega še kasnejši rokovi. Tudi se priporoča, da se vsakodobno prepriča, če ima vse rodbinske člane vpisane ali ne. V to svrhu je vzet seboj poročni list in krstne liste.

† Josip Hauptman. Včeraj je po daljši bolezni umrl pisarniški ravnatelj Trgovske in obrtničke zbornice v Ljubljani g. Josip Haupptom. Pokojnik je bil v mlajših letih navdušen planinar in je bil med ustanovitelji »Slov. planinskega društva«, katerega glavni tajnik je postal do svoje smrti. S svojimi prijatelji je osnoval klub »Piparje«, iz katerega se je potem razvilo Slov. plan. društvo. Njegove zasluge, ki si jih je pridobil za slovensko planinstvo in za Slovensko planinsko društvo posebej, vedo pravilno oceniti le tisti, ki poznavajo njegovo dolgoletno poštovljeno in marljivo delo na planinskem polju. Zadnja leta je pokojnik bolhal, zlasti od časa, ko mu je umrl njegov sin Edin. Dasi se že dolga leta usled bolezni ni mogel posvetiti planinskemu športu, vendar je zanj kazalo staro zanimanje ter deloval po svojih močeh v prospeku slovenskega planinstva. Bil je vosten uradnik, nadvušen narodnik in zvest prista naše stranke. Pogreb bo jutri ob pol 16. Bodi pokojnik ohranjen traden spomin.

Smrtna kosa. Na Glinicah pri Ljubljani je umrla tobačna delavka v pok. ga. Ana Steh. P. v. m. — V dež. bolnici v Ljubljani je umrla gdr. Erna Eler Šek, na Vrhniku pa ga. Ana Buč, stara 76 let. P. v. m. — Rodbini Anderwald-Colnar v Kranju je umrl 5 mesečni sinček Dušan.

Vprašanje na poštno ravnateljstvo. Društvo vpoškovencev južne železnice vpraša tem potom poštno ravnateljstvo v Ljubljani, kje je vrok, da se ne izplačuje redno našo pokojnine in draginjski doklad? Nekateri člani bi morali dobiti denar že zadnjega dne v mesecu, toda danes je že petega, pa denarja še ni. Ako vprašamo na ravnateljstvu južne železnice, se nam zagovavlja, da je denar pravilno nakazan; če pa vpraša na čekovnem uradu, dobimo odgovor, da še nimajo nakazila. Siromški smo, pa se z nami tako postopa. Prosimo nujno odpomoči.

V počasenje 70letnice g. dr. Iv. Tavčarja je vpisala Zveza organizacij mestnih uslužbencev slavljenca kot pokrovitelja »Kole jugolov. sester« z 900. K.

Kolu jugoslov. sester je podaril neimenovani g. 2000 K po gospo dr. Slajmerjevi. Zavednemu g. najskrenejšemu zahvala.

Zalostna usoda stare dijaške gospodinje. V Sv. Florjanovi ulici 15 životi 24 letna bivša dijaška gospodinja Polona Kalan. Beda in pomankanje tareta danes ubogo starko, ki si ni znala prisporikit prihrankov za svoja starla leta. Vse, kar je imela je potrosila s svojimi študentki. Čepravka Murn-Aleksandrov in Kette sta pri nji stanovala v bivši cukrarni, tudi plaćala sta ji hrano in stanovanje, sedede sta kaj imela, sicer pa je Polona dajala oboje na večni počatak. Zdaj trije vzorne dijaške gospodinje občutno pomanjkanje v hrani in obliki. Morda se bo kdo spomnil te vrle dobrotnice naših pesnikov, da se jih vsaj deloma olajša vedno večerno živiljenje. Morebitni darovi naj se ji izročajo neposredno, sicer pa jih sprejeme tudi upravnim predmetu.

Mesto asistenta. Zdravstveni odsek za Slovenijo in Istru v Ljubljani razpisuje mesto asistenta na okulističnem oddelku splošne bolnične v Ljubljani. Interesenti so opozarjajo na razpis v Uradnem Listu.

Kongres delegatov državnih uradnikov. Dne 15. t. m. bo v Beogradu kongres delegatov državnih uradnikov. Kongres ima namen konstituirati centralno zvezo državnih uradnikov za vso kraljevinu.

Asistenti načelnika. Poškodovanje

Najnovejša poročila.

Podminirana cesta na Kozjaku. — **Hanfat pravoučasno preprečen.** Atentat namenjen ministru dr. Kukovcu. — Namestnik Hribar in minister Spaho v nevarnosti.

Trojane, 5. septembra. (Izvirno poročilo). Včeraj popoldne sta dva orožnika patruljirala na cesti Blagovica-Trojane. Na Kozjaku pri blizu pol kilometra od Trojan med kilometrim znamenjem 38.6 in 38.5 pri brzovjem drogu 464/64 sta ob poltreh popoldne opazila, da je na cesti gramož popolnoma na sveže posut preko vse ceste. Ker ni navadno, da bi se cesta postopila ob nedeljah, se jima je zdela stvar sumljiva. Odstranila sta previdno nasul gramož in opazila, da je bila cesta pod gramožom v vsej svoji širini zrahljena. Ko sta previdno odstranila pesek in prst, sta opazila, da je bila cesta z dinamitem podminirana. Dinamit je bil v zvezzi z električnimi žičami, ki so bile napeljane kakšnih 100 koralov daleč k bateriji, ki je bila skrita v kozolcu za prvym ovinkom. Električne žice je bila toliko, da je je.

DUNAJSKI VELESEJEM.

d Dunaj, 4. sept. Danes dosega v navzočnosti podkanceljarja Breiskega in ministra za trgovino Angerjerja otvoritv dunajski veliki semenj za gledališča, koncerne in kinematografe.

APPONYI NE GRE V ŽENEVO

d Budimpešta, 4. sept. »Pestil Hirlap« javlja, da grof Apponyi, ki se je odpeljal k otvoritvi konference zvezne narodov, prišel le do Dunaja in da se je od tam včeraj povrnil v Budimpešto.

KONFLIKT O ZAPADNI OGRLSKI.

Gradec, 4. sept. Župan iz Fehringa dr. Schwagula je bil areteran, ker je osumljen, da deluje v sporazumu z madžarskimi toplimi. Oblasti so namreč prestregle pismo naslovljeno na nekega madžarskega člena, kateremu so bili podatki o kretanjem avstrijskih finančnih krovov ob madžarski meji.

Gradec, Iz Fehringa javlja:

Danes ob štirih se je približno 20

mož močna madžarska tolpa približala Hohenburgu na 300 korakov.

Sparta S. K. Celje. Izid 3 : 2 na korist Sparti.

Blejska dirka. Ob priklji kmetijskega praznika na Bledu se vrši tudi velika vožnja in jahalna dirka s tem-le sporedom: 1. Enovprežna za triletne in starejše konje toplokrvne pasme, ki so v Sloveniji pri kmetih vzgojeni, so najmanj tri mesece v njih posesti. Vozijo posestniki ali njih uslužbeni. Vozovi na štirih kolesih, dajava 2000 m. konj, ki so pridirkali že na drugih dirkah 1000 m do 20 m, oni, ki so pridirkali več kot 1000 K, so vsakih 1000 K še 20 m doklade. Triletni imajo 50 m popusta. Vloga 40 K = Darila; 500, 400, 300 in 200 K. 2. Enovprežna za vse toplokrvne triletne in starejše konje. Konji, ki so pridirkali 1000 K, so vse na nekaj 20 m. oni, ki so pridirkali več kot 1000 K, so vsakih 1000 K še 20 m do 20 m dolklade. Triletni imajo 50 m popusta. Vloga 40 K = Darila; 500, 400, 300 in 200 K. 3. Enovprežna za madžarske konje, ki so najmanj tri mesece v kmetijski posesti v radovljiskem okraju. Vozijo kmetje (kmetje) ali njih uslužbeni. Vozovi na štirih kolesih, z gumijevimi obroči 80 m dolklade. Vloga 80 K = Darila; 2000, 1000 in 500 K in časno darila. 3. Enovprežna za vse mrzlokrvne konje, ki so najmanj tri mesece v kmetijski posesti v radovljiskem okraju. Vozijo kmetje (kmetje) ali njih uslužbeni. Vozovi na štirih kolesih, z gumijevimi obroči 80 m dolklade. Vloga 80 K = Darila; 600, 500, 400, 300 in 200 K. 4. JAHALNA DIRKA BREZ ZAPREKE. Za vse vročekrvene konje. Daljava 1600 m. Vloga 80 K. Darila: 2000, 1000 in 500 K in časno darila. 5. Enovprežna vožnja dirka za izvoščike radovljiskega okraja, ki vozijo enkrat okoli jezera. Vozovi na štirih kolesih. Vloga 40 K. Darila: 600, 500, 400, 300 in 200 K. Posebni določila. Prijava z vlogami je poslati do dne 5. septembra na naslov: France Ulčar, Bled I. Prijava se sprejema tudi na dan dirke na dirkališču. V prijavi je navesti: a) Ime in bivališče konjevega posestnika; b) popis konja, ime in starost, barva spol in rođovnik, dalje če je že dirkal, kje in kdaj, če je dobil kako dirilo in kolikšno; c) za katere točko se prijava konj; d) izjavno, da se prijavljenec podvrže vsakemu izreku vodstva dirke.

Društvene vesti.

Pevski zbor Glasbeni Matice. Prijava za pevce, ki so že delovali v našem zboru, sprejema odbor v dne 5. do včasih 7. sept. 1921, za novo in vnovič vstopišči 15. sept. t. l. v arhiv Glasbeni Matice. Skupni pevski sestanek vseh pevecov in pevk pa se vrši v četrtek, dne 15. septembra v dvorani Glasbeni Matice ob 8. uri zvečer. Odbor.

Osrednja zveza javnih nameščencev in upokojencev ima nuj

Gospodarske vesti.

—g Preložen tržaški velesemjen. Z ozirom na sedanje gospodarske težkote in v zmisi želje, izražene od mnogih izstaviteljev, se se v Trstu odloči, da se tržaški velesemjen preloži na prihodnjo pomlad.

—g Tisočkronski avstrijski bankovci. Avstro-ogrška banka je z 31. avgustom t. l. vzelia iz prometa nemško-avstrijske žigosane bankovce po tisoč kron (z nemškim in madžarskim besedilom). Ta odredba pa se ne tiče tisočkronskih nemško-avstrijskih žigosanih bankovcev, ki imajo na obeh straneh nemško besedilo. Ti bankovci se ne vzamejo iz prometa.

—g Na zimski kmetijsko - gospodarski šoli v Repnjuj (p. Vodice na Gorenjskem) se prične novo šolsko leto s 17. oktobrom t. l. Šola traja šest mesecov od 17. oktobra t. l. do 15. aprila 1922. V zavod se sprejme 12 gojenik z vso potrebno oskrbo. Oskrbovalna znaša 400 K mesečno v denarju, v živilih pa za celi tečaj 3 kg masti, 3 kg sladkorja in 30 kg pšenične moke. —Prosim za sprejem gojenik, ki morajo biti najmanj 16 let stare, to vlagati do 30. septembra t. l. pri vodstvu kmetijsko - gospodarske šole v Repnjuj, p. Vodice na Gorenjskem.

—g Mednarodni zadružni kongres. V Bazlu v Švici zboruje že teden dni mednarodni zadružni kongres, ki razpravlja o temeljnih, mednarodno-voljavnih zakonih zadružništva in njegovi mednarodni organizaciji. Nemški

delegat Kaufmann je med drugim poročal o odnosažih med »Mednarodno zvezo« in »Mednarodno družbo za nakupovanje na dobelok«. Po njegovem predlogu se je izrekel kongres za ustanovitev »Mednarodne zveze velikih družb za velenakup«, ki naj bi bila z mednarodno zadružno zvezo v organski zvezi.

—g Umetna gvožnja. Tvrda v Alzaciji »Societe commerciale des Potasses d'Alsace«, ki izdeluje umetno gvožnjo, je ustavnova posebno zastopništvo za našo državo. Njen sedež je v Parizu: »Establishments Majoribin 63 Rue Taitbout, Paris IX-eme.« Ta tvrdka bi rada vzpostavila velike zvezne z našimi kmetiwalci. V to svrhu je pripravljena nuditi kmetijskim zadružnikom, katere so pod državno kontrolo in bi mogle dati dovolj garancije, vse mogoče olajšave, glede plačilnih pogojev, kakor tudi glede transporta. Tvrda dobavi naročila franko prva postaja v naši državi.

—g Srednja vinarska, sadarska in poljedelska šola v Mariboru. Ravnateljstvo drž. vinarske in sadarske šole v Mariboru je došla telefonična vest s pristojnega mesta, da je v smislu svoječasnega posvetna odnosno sklepa strokovnjakov Slovenije ustanovitev srednje vinarske, sadarske in poljedelske šole v Mariboru poleg obstoječe vinarske in sadarske šole v Mariboru centralna vlasta odobrila ter odredila, da se ima srednja šola še letos otvoriti. Vse podrobnosti še niso znane. Vendar je gotovo, da se bo prvo šolsko leto moglo začeti nekoliko pozneje kot nadavno, menda šele meseca oktobra ali novembra 1921, na kar se zanimenci, ki žele

obiskovati novo srednjo šolo, opozarjajo že zdaj. Splošni pogoji za sprejem so: starost najmanj 16 let, z dobrim vsphem dovršene nižja gimnazija ali realka ali meščanska šola; prednost imajo tisti, ki so razum tega obiskovali že kako drugo kmetijsko šolo ali so bili že v kmetijski praksi in so kmetiški sinovi. Učenci srednje šole so brez izjemne eksternistri (izven zavoda stanočiči odnosno oskrbovanji). Drugi končnoveljavni pogoji za sprejem se objavijo čim prej mogoča. Vsa možna podrobnja pojasnila o zadevi daje do nadaljnega ravnateljstvo vinarske in sadarske šole v Mariboru. Drugi listi se naprosto, da blagovolijo to vest ponatisniti.

—g Vinogradniki, neguje vinsko posodo. Pri nas so veliko vina spridrl v sledi slabе posode. To kaže, da smo še vedno neuklali nemarni kletari. Množo vina dobi dušek po pustem ali plesnivem sodu. Se huje se pa bo lezeni vina, ki nastanejo vsled taga, ker je vino ležalo v posodi, okuženi po škodljivih glivicah. Vino se v taki posodi zmoti, skrla (sečika) ali celo zavre. Ker so bila lani vina močna in letošnje poletje tako vroča, se dobi letos zlasti mnogo cikaste vin. Kad然 bo vino slabotno, bo pa dosti zavrelke. V posodo, v kateri je bilo predvsem skvarjeno vino, se ne sme nikdar drugača vina prej napolniti, dokler se je temeljito ne osnažil in ne razkuži, sicer je skoraj gotovo, da se bude v njej tudi naslednje vino pokvarilo. Zato priporočamo tako vinogradnikom kakor vinski trgovcem, zlasti pa gostilničarjem, da svojo vinsko po-

sodo spravijo v red in da jo dobro negujejo. Le tako se bomo povspeli na višje stopnje v kletarstvu. Večna škoda vsačega vina ali mošta, ki se spravi v slab posodo. Kanaste, cikaste ali sode od zavrelke najprvi znotraj dobro postrgajmo, potem temeljito izdrgnimo s krtico v vodo. Vodi, s katero sod pomivamo, dodenimo nekaj natrjevega bisulfita. Nato sod zakuhajmo z vrelo vodo, kateri pridenimo 2 do 5% sodne Zakuhajo moramo pa še toplo izlititi iz sode, drugače ne koristi nič. Bolj ko je sod po slabih glivalih okužen, bolj to je večkrat ga je treba zakuhati, tako da se doge in dna vsa pregrejejo in glivice v luknjicah lesa, iz kogoj je sod izdelan, zamore. Nazadnje izperemo sod še z mrzlo vodo in ga pustimo usahnit. Ako ga v kratkem ne rabimo, ga moramo potem, ko usahne, zažepiti, zabititi in spraviti v shrambo ali klet, ki ni prevlačna. Tudi zunaj kaže sod z isto tekočino, to je z vročim sodovim lugom in na to raztopino bisulfita pomiti. Sod se tako ne le bolje usahni, ako pa so znotraj plesnivi, jih je treba najprvo suho postrgati, da pride vsa plesniva plast, do zdrevagega lesa, ven iz soda. Plesnobet je najbolj drži v razpokah, špranjah, vetrilih ali za odprtokamino skorjo vinskega kamna, zato moramo vso to pred zskuhavanjem jasno skrbno in temeljito iz soda postrgati. Potem smerimo šelo sod zakuhati,

nikdar pa ne poprej. Da se pražen sod ne pokvari (ne splešni), ga je vselej takoj po izpraznjenju dobro pomiti, povzneniti, da usahne in na to zažepiti in zabitit. Zvezanje je treba vsaka dva meseca ponoviti. Pred vporabom so sod zdrava in le tako je mogočo pridebiti ali usahni vino zdravo in brez slabega okusa. Porabite tedaj sedanji čas pred trgovijo in spravite svojo posodo v red! Snaga je prvi pogoj umnega kletarstva. — Kmetijski svetnik Skalický.

—g Semenj v Lipskem. Na sejmu v Lipskem se je pojavilo večje število trgovcev iz Pariza. Franci ne more v večji meri kupovati nemških proizvodov, ker morajo plačati pri izvozu v Francijo carino, ki znaša 300% vrednost blaga.

Glavni urednik:
Rasto Pustoslemšek.
Odgovorni urednik:
Ivan Podržaj.

Ivan Žakotnik, mestni tesarski mojster,

Ljubljana, Dunajska cesta 46. — Telefon štev. 379.

Vsakovrstna tesarska dela, kakor: moderne lesene stavbe, ostrešja za palače hiše, včle, tovarne, cerkev in zvonike; stropi, razna tla, stopnice, ledeneice, parvijoni, verande, lesene ograje, itd.

Gradba lesenih mostov, Jezov in milov.
Parna žaga, tovarna furnirja.

+
+

Priplul je angel Azrael poljubil našega ljubljene sinčka, oziroma brata.

Marijančka
in ga odpeljal med nebeske krilatce.
Slavina na Krasu, Ptuj, 31. 8. 1921.

Anton in Jožica Jenč
stariši
Jelka, sestrica.

Tužnim srcem naznamo, da je naša iskreno ljubljena hčerkca, sestra, vnučinja, oz. nečakinja, gospodična

Erna Eleršek
po dolgotrajni mučni bolezni, v cvetu mladosti, previdena s sv. zakramenti mimo v Bogu zaspala.
Pogreb v torki dne 6. sept. ob 4. popoldne iz deželne bolnice.
Ljubljana, 5. sept. 1921.

Žalujoti ostali.

Potrtim srcem naznamo vsem sorodnikom, priateljem in znancem, da je naša ljubljena sočaga, mati in stará máti, gospođa

Ana Buh
danés po kratki in mučni bolezni, previdena s sv. zakramenti v 76. letu svoje starosti v Gospodu zaspala.

Pogreb nepozabne nam ranjke se vrši v torki, 6. septembra ob 3. popoldne na farno pokopališče na Vrhniku.

Vrhnik, 4. sept. 1921.

Žalujota rodbina Buhova.

Dva železničarja

se sprejmata na brano in stanovanje. Fink, Križevniška ulica 7, levo. 6291

Prostovoljna dražba

pohištva, oblike, kuhinjskega orodja se vrši dne 6. t. m. ob 9. dopoldne. Barlovška cesta 7. 6276

Otročja železna posteljica

z mrežo in dve veliki postelji se prodajo. Miklošičeva cesta 26 na dvorišču. 6274

Iščem stanovanje

pri kaki boljši družini za dekklico, ki obiskuje trg. tečaj. Naslov pove uprav. Sl. Nar. 6296

Odda se majhna soba s brano

gospodični. Naslov pove uprav. Sl. Nar. 6297

Vila v Kamniku

s krasnim razgledom na planine, je na prodaj. Požrite se Dunajska cesta Št. 11. 1. nadstropje. 6283

Jšče se soba

za dva boljša dijaka, brez hrano. Ponudbe pod R 6271 na upravo Slov. Naroda. 6271

Več izurjenih Šivilj

(pomočnici) sprejme za takoj Terezija Dular, Turjaški trg 2/II. 6275

Kontoristinja

z izvrstnimi spričevali in praksjo, 24 let stará, išče nameščanja kot pomočnika knjigovodkinja. Večna strojepisja in stenografije; govoril in piše slovensko, hravatsko in nemško. Nastop s 1. oktobrom. Cenj. dopiske pod »Kontoristinja 6280« na upravo Sl. Naroda. 6286

Svetli premog

prvovosten, primeren za industrijo, domačo in kovačko uporabo, dobavljai na vagone, mešani, kosovec, kocke orehevec in zdrob, po nizki cenii. Ponudbe pod »Svetli premog 6255 na upr. lista. 6288

V najem se odda

s 1. oktobrom 1921 v Žužemberku v hiši št. 2 v prvem nadstropju udobno stanovanje s štirimi lepimi zračnimi sobami, veliko kuhinjo in jedilino shrambo, kletjo, perilno kuhinjo in lepim, velikim vrom. To stanovanje je tako pravno za kakega zdravnika, kateri ima tudi prednost in si ga lahko vsak čas osebno ogleda. Pismene ponudbe s prípravi sprečevali in zahtevajo na tward. Janko Popovič, Ljubljana. 6273

Aleksander Gjud ml.

Tončka Gjud rojena Jesih

poročena 4. septembra.

Ljubljana Zagorje

Dijak

ki vstopi septembra v IV. raz. I. drž. g. v Ljubljani, išče službe Instruktorja. Ponudbe pod »Poduk« na upr. Slov. N. 6294

Lokal

za skladišče, ako tudi na dvorišču, se išče proti dobrim najemnini. Cenjene ponudbe na uprav. Slov. Nar. pod »Lokal za skladišče«. 6277

U vaspinirov zavodu J. Metoviča u Nišu, Srbija upravljeno je mesto.

jedne nastavnice za klavir

i jedne za ručni rad. Gospodarice, ki želi ista mesta popuniti, neka se obrave na bližnji izvzetje g. Jorgu Janoviću pukovniku v Kamniku. 6278

Več rabljenih**duokoles, štucalnih strojev in otroških vozičkov**

v dobrem stanu se ceno prida. Ljubljana, Karlovska cesta 4. 6048

Spedicijska firma

Ludovik Ševar,

vd. na Raketu izvršuje točno in najhitre vse to stroko spadajoče posle, tudi očarjanje. 2535

Proda se kompleten salon

s krasnim ogledalom in lustrom, ter pariška v črn mramor vsekana ura. Dunajska cesta Št. 11. 1. nadstr. 6284

6284

Sprejme se

dijak nižjih razredov srednje šole na hrano in stanovanje v bližini realne gimnazije. Naslov pove uprava Sl. Naroda. 626

6288

Sprejme se kontoristinja s praksjo

spretna strojepiska, zmožna vsaj slovenske stenografije, in zanesljiv skladničnik, izuchen pomocnik mesečne stroke, natancen in energičen. Nastop služuje v kratkem. Ponudbe s prípravi sprečevali in zahtevajo na tward. Janko Popovič, Ljubljana. 6273

6288

Platim nagrado

onemu, ki mi preskrbi stanovanje s 3 do 4 sobami. Najemnini ne igra vloge. Naslov pove uprava Slov. Naroda. 6290

6298

Starine

n. pr. vložene omare za obliko, skrinje, pisalne mize, omare s predalniki, garniture itd., se kupijo po najvišjih cenah. Natančen popis v cenou na Julius pl. Silberagn-Huebnerhofen, Zagreb, Ilica 131 a. 6299

6299

Umetne slike

opravja za obrednico, usnajati kovčeg, obliko, z

Šolske tablice
na kamenke (grifeljne) na debelo
najceneje pri
L. Pevalek, Ljubljana, Židovska ulica 4. 5896

Iščem viničarja
srednje starosti, oženjenega, z dobrimi
priporočili, za vinograd v Letovaniču
kraj Siska. Radko Kraker, trgovac,
Sisak, Hrvatska. 5862

Išče se trgovski ravnatelj,
ki je zmožen vseh pisarniških del, ter več trgovine s špercijskim, kolonialnim, železniškim blagom in deželnimi pridelki. Ponudbe z navdho referenc se vposlati Slovenski trgovski delniški družbi v Ljubljani, Rossija cesta štev. 22. 6198

Nagrobeni spomeniki, grobnice, mavzoleji, marmor-
rave in strojarje, luksuzni izdelki in dekoracije, kipi in portrete
Kamnoška industrija Alojzij Vodnik, Ljubljana. Ustanovljeno 1. 1860.

Zaradi preureditve obrata se proda

popolnoma nov in nikoli rabljen

DIESELMOTOR na sirovo olje
(Präcisions - Hochdruck - Rohölmotor) stojec sestavne, na en cilinder, z normalno efektivno storilnostjo 40 konjskih sil (PH) in vso opremo.

ELEKTROMOTOR z veliko napetost
na vrtlji tok, za 3000 volтов, 50 konjskih sil, kompleten, fabrikat A. E. G. Union.

MOTOR NA SIROVO OLJE
25 konjskih sil (PH) rabljen pa v popolnoma dobrem
in porabnem stanu. Fabrikat Marswerke.

KRANJSKE TOVARNE
železne, ključavnarske in kovinske robe
„TITAN“ D. D.
Kamnik pri Ljubljani.

V nepopisni žalosti naznanjam v imenu svojega očeta **Vincencu Stehu**, misarskega pomočnika, bivajoč že dolgo vrsto let v Ameriki, da je moja nad
vse dobra in skrbna mamica

Ana Steh

delavka v tob. tovarni v pokoju

včeraj, dne 4. septembra 1921 ob pol 7. uri zvečer, po kratki in zelo mukapolni bolezni, previdena s tolažili sv. vere, mirno v Gospodu zaspala.

Pogreb drage pokojnice se vrši v torek, dne 6. septembra 1921 ob 6. uri zvečer iz mrtvačnice na Viču.

Sv. maše zadušnice se bodo darovalce v župni cerkvi sv. Antona na Viču.

Glinice, dne 5. septembra 1921.

Anica Steh, hčer.

Trgovska in obrtniška zbornica v Ljubljani naznanja tužno vest, da
je umrl dolgoletni, zvesti in deloljubni uradnik, gospod

Josip Hauptman

pisarniški ravnatelj

v nedeljo, dne 4. septembra 1921 ob pol 12. uri dopoldne.

Pogreb se vrši v torek, dne 6. septembra 1921 ob 4. uri popoldne iz
hiše žalosti, Cankarjevo nabrežje 7, na pokopališče k Sv. Križu.

V Ljubljani, dne 3. septembra 1921.

Trgovska in obrtniška zbornica v Ljubljani.

Kreditni zavod za trgovino in industrijo,

LJUBLJANA, Prešernova ulica štev. 5, v lastnem posloju.

Brzjavni naslov: Kredit Ljubljana. Telefon štev. 40 in 457.

Jugoslovanska banka d. d.
Deln. glavn. K 200,000.000 Centrala v Osijeku. Rezerve K 50,000.000
Menjalnica v Ljubljani, Kolodvorska ulica št. 26.
Kupuje in prodaja devize in valute najkulantnejše. Obrestaje vloge na branično kučnico in na teku račun po načinu obrestne meri.

Sprejme se prodajalka
z večletno praksjo v trgovino z mešanim
blagom, starost 26 do 30 let, popolna
oskiba v hiši, zahteva plače navesti.
Ponudbe na se pošte Maksa Kopitar,
trgovca, Cerknica, Notranjsko. 6248

Kontoristinja

se išče
zmožna knjigovodstva ter vseh pisarniških del, po možnosti z znanjem italijanske, pri lesni industriji. Ponudbe pod „Kontoristinja“, Maribor, poštno ležeče, 6122

Import in eksport
Preja iz pavole in ovče volne

Velika zaloga začetke D. M. C.

Dobava vsake količine

Dopisi na: ED. VELICOGLNA, Trieste, Piazza della Borsa 9.

Največja zaloga klavirjev in pianinov
v Ljubljani pri tvrdki

Jerita Hubad roj. Dolenc

Ljubljana, Hilšerjeva ulica št. 5,

priporoča v nakup najboljše inštrumente prvovrstnih tovaren po solidnih in zmernih cenah.

V. Marsano, „**TIMEX**“ **V. Marsano**

Moderna oprema tvornic. Stroji in orodje. Glavni zastopnik tvornic
prve vrste.

Opreme žag s kvalitetnimi stroji.

Velika zaloga strojev za obdelovanje lesa.

Prodajna pisarna: Zagreb, Nikoličeva ul. 8. — Tel. 2-26.

Delavnica in skladišče: Zagreb, B-ulica 45. — Tel. 25-45.

Brzjavci: Matimex Zagreb.

Največja zaloga
moških in ženskih izgotovljenih oblek
v trgovini

O. Bernatovič

Ljubljana, Mestni trg 5 - 6.

Po znatno nizkih cenah.

Na velesejmu nimamo razstave.

Najnižje cene! **Najnižje cene!**
VULKAN tvornica gumijevih izdelkov v Kranju

ETERNA
GUMIJEVI PRODUCENTI
VULKAN KRAJ

izdeluje
prvovrstne podpetnike.
Čisto domače podjetje!

Svetovno
priznana
kvaliteta.

Ljubljanski veliki semenj.

Jugoslovenski Lloyd Beograd d. d.

Največja jugoslov. tekstilna tvornica v Mariboru, Ruška cesta 45, izdeluje konfekcijo za moške, obleke za delavce, dečke, šport in perilo. — Naročite takoj.

Vsako količino. — Samo na debelo.

Tehnični oddelek Beograd gradi elektr. centrale, dobavlja vse stroje.

Oglejte si paviljon E stojnica 30 in 49.

Obrestovanje vlog, nakup in prodaja vsakovrstnih vrednostnih papirjev, deviz in valut, borzna naročila, predujmi in krediti vsake vrste, eskompt in inkaso menic in kuponov, nakazila v tu- in inozemstvo, safe-deposits itd.

POZOR! na paviljon H, prostor št. 239 kjer razstavi tvrdka

THE REX CO., LJUBLJANA

najnovejši in najboljši razmnoževalni aparat **OPALOGRAPH UNDERWOOD**

No zamudite prilike, si ta dva pisarniška pripomočka ogledati!

Rug. Agnola, Ljubljana

priporoča svojo zalogu

stekla, porcelana, zrcal, svetilk, okvirov in v to stroko spadajočih predmetov. Steklo za okna vseh vrst vedno v zalogi. 6030

Parketne deščice

v vsaki množini hrastove ali bukove
dobavlja in poklada v mestu in na delci

Anton Bokal, Ljubljana

Sloškova ul. 19. Telefon int. 527.

Prevzema v to stroko spadajoča dela, preložitev, hobljanje in likanje starih podov z voskom.

Delo točno in solidno.

Josip Kregar

oblastveno preiskušeni mestni tesarski mojster.

Cesta na Kodeljevo štev. 2.

LJUBLJANA

izvršuje vso v svojo stroko spadajoča dela in sicer vodna in nadalna ter umetno tesarstvo. Prevzamem po danih kakor tudi po lastnih načrtih zgradbo mostov, jezov, hiš, vil ter razne gospodarske in industrijske stavbe, stolpne strehe, kupole in cerkvena ostrešja, balkone, verande, vrtne utice ter razna vrtna arhitektura, dela, stopnice, dekorativne stropne ter dekorativne stenske opaže.

MENJALNICA

SLOVENSKE ESKOMPTNE BANKE

v Ljubljani, nasproti glavnega kolodvora.

Kupuje in prodaja devize in valute po najugodnejših dnevnih cenah. — Ima poseben borznji oddelok. — Pre-
Telefon št. 3. — vzemam vse bančne posle. Telefon št. 3.

ŠOLSKI ZVEZKI

za ljudske in srednje šole, na razpolago v vsaki množini. Priznano najboljši izdelki iz belega, finega papirja in močnih ovitkov.

Učiteljska tiskarna

Ljubljana, Frančiškanska ulica 6.

Najnižje cene! Zahtevajte cenik! Točna postrežba!

Ljubljanski veliki semenj, paviljon E, št. 4.

Oblačilna industrija

A. Kunc

Ljubljana, Gospodska ulica štev. 7

proizvaja

moška in deška oblačila

vseh vrst.

Prodaja na debelo in drobno

Prvovrstni kroj! Solidno delo!

Izvanredno nizke cene!

Na Ljubljanskem velikem semnju: paviljon E, odd. 54

Krtače

za obliko in likanje, ribarice brez in s korenino, zbrane, mazalke, konjske, omela, motvoz (špag), čevljarsko prej pripomočka Osvald Dobeš, veletrgovina, Ljubljana, sv. Jakoba trg 9. 6001

Tršaški blčeuniki

z prave koprive in razni biki vedno na zalogi. OS-

VALD DOBEŠ, veletrgovina, Ljubljana, Sv. Jakoba trg 9. 6098

Nogavice

ženske in moške, kvačkanec, sukanec, „Moderc“ itd. je dobiti najceneje v veletrgovini Osvald Dobeš, Ljubljana, Sv. Jakoba trg 9. 6092

Banka

Nikola Bošković a.d.
v Beogradu.

Bančni oddelok: vrsi vse bančne posle; sprejema hranilne vloge z odpovedjo in brez nje, otvorja tekoče račune na podlagi blaga in prvočasnih trgovskih menic, kupuje in prodaja vse vrste valut, efektov in deviz.

Blagovni oddelok: ima v zalogi in prodaja samo na veliko: vse vrste ključavničarskega blaga, ključavničarski material za gradnje, vse vrste orodja, pocinkano in čino počevino, armature ali medi, cevi za vodovod, jeklo za vozne vremeti, osi, jeklenja in železna žica, kuhinjsko železno posodje, solingenško blago, vse vrste vijakov, pojedelski stroji in orodje, guma Denlop za avtomobile, konjak originalni francoski „MARTEL“, „HENESSY“, „FRAPEN“, sodo Kaustik ilje prima „TAMATAVA“, vse po originalnim tvořivih cenah. Prodaje izvirno plesenjsko pivo iz slovite plesenske pivovarne. 4119

BAKULA (Holzstabgewebe)

za stope in stene izdelujem z najmodernejšimi stroji ter dobavljam takoj v vsaki množini najceneje

Jos. R. Puh,

Ljubljana, Gradaška ul. 22. Telefon 513.

Priporoča se papirna trgovina

IVAN GAJŠEK,

Ljubljana

ki ima veliko zalogu vseh vrst
papirja

trgovske in poslovne knjige, pisarniške in šolske potrebštine kakor tudi lastno založništvo šolskih zvezkov „TABOR“ ki se izdelujejo v knjigoveznici,

M. Bivic, Sv. Petra c. 29

ki izdeluje tudi galerijska dela.

Velika zaloga: Dvokolesa, otroški vozički, šivalni in razni stroji, pnevmatika in vsako-vrstni deli F. Batjel, Ljubljana, Stari trg 28. Sprejemajojo se dvo-kolesa, otroški vozički, šivalni in razni stroji v popravo. Mekanična delavnica, Karlovska cesta 4. 6047

„Tribuna“

tovarna dvokoles in otroških vozičkov,

Ljubljana, Karlovska cesta 4, Zvonarska ul. 1.

Več slaščičarjev in lectarjev

se sprejme pri tvrdki Jos. Rajster, So-
štanj-Celje. 6104

Prodajalka

katera ima veselje do trgovine z dežel-
nimi predelki, večja slovenske in nem-
ške korespondence, se sprejme takoj.
Plača po dogovoru. Cela oskrba v hiši
Cenj. ponudbe pod „Večja korespon-
dence 6203“ se prosi na upravo Slov.
Naroda. 6203

Strešno lepenko

ima v zalogi najceneje
Jos. R. PUH, Ljubljana,
Gradaška ul. 3.
Telefon 513.

Atelje Helios

Veličan Bašter, Aleksandrova
cesta 5, LJUBLJANA.

Izdeluje moderne sli-
ke v vsaki velikosti.

Izurjena prodajalka
se sprejme v papirni stroki. Oferte je
poslati na šifro „Papir 5822“ na uprav-
Slov. Naroda. 5822

mesetna soba

s posebnim vhodom eventualno z oskr-
bo, ali pa manjše stanovanje z opravo
ali brez oprave proti zelo dobrim najem-
nim. Ponudbe na poštni predel
št. 53. 4805

Sprejme se za v Ljubljano
dobra moč „manufakturist“.
Ponudbe: pod „Manufakturist/5899“
na uprav. Slov. Naroda. 5899

JOSIP STUPICA, Ljubljana, Sloškova ulica št. 6.

Zaloga različnih
osebnih vozov,
konjskih oprav.

Autogaraža.
Sedarska in jerme-
inarska obrt.

Lastni razstavni paviljon na Ljublj. velikem semnju od 3.—12. sept. 1921.

Združene papirnice Vevče, Goričane in Medvode delniška družba v Ljubljani.

Telefon št. 1-87 (Ljubljana)

Brzojavl: Papirnica Vevče

Tačna centrala: Papirnica v Vevčah. Pošta: D. M. v Polju pri Ljubljani.
Postaja južne železnice: Zalog.

Papirnica v Vevčah, Papirnica, tvornica celuloze in lesovine v Goričnah in
tvornica lesovine v Medvodah.

Mesečno proizvajanje 100 vagonov raznih vrst papirja:

Papir iz tkanine, brezlesni pismeni, pisarniški, tiskovni in konceptni papir. Strojepisni, bankpost, karton in risalni papir. Brezlesni dokumentni koncept-meliran, nebeljeni konceptni papir; srednjefini pisalni in tiskovni papir, karton za dopisnice. Brzjavni svitki in papir za naustnike (stročnice). Navadni tiskovni kuler in papir za lepake v vseh barvah. Ročajski tiskovni papir. Ovojni papir iz čiste celuloze in navadni ovojni papir.

čevljiev
PETER KOZINA & CO.

TRZIC, (Slovenija).

G. pisarna in zaloga na debelo in drobno, Ljubljana, Breg 20.

Izdeluje čevlje za gospode, dame, dečke, deklice in otroke iz lak-, boks-, ševro-usnja in drugega materijala.

Najmodernejše oblike!

Najsolidnejši izdelki!

Posetite našo razstavo na velesejmu!

Tovarna pletenin in tkanin JOSIP KUNC in komp., Ljubljana, Poljanski nasip štev. 10.

Izdeluje berlinske rute, volnene rašel-rute, fantazijske rute, fantazijske šale, angleške športne šale in čepice, svilene modne šale, pleiene svilnate samoveznice in naglavne rute (Cachenez).

Slovenska gradbena družba z o. z. Ljubljana

tehniška pisarna v tovarni Keršič.

Izvršuje: vse vrste visokih in globokih stavb, betonske in železobetonske gradbe, vodne gradbe, električne centrale, izkoriščanje vodnih sil, moderne industrijske gradbe, mostne gradbe.

Posebnosti našega proizvoda:

Leseni polnostenski nosilci z velikimi razponi, lesena in kombinovana skladišča, tvorniško izdelovanje zložljivih stanovanjskih hišic.

Kolarski oddelek:

Izvršuje vse vrste luksuznih in tovornih vozov, karoserij, samokolnic itd.

Splošna prometna banka
podružnica v Ljubljani preje I. C. Mayer,
Ljubljana, Marijin trg štev. 5.

Brzojavi: Prometna Ljubljana.

Telefon št. 11 in 577.

Obrestovanje vlog, nakup in prodaja vsakovrstnih vrednostnih papirjev, deviz in valut, borzna naročila, predujmi in krediti vsake vrste, eskompt in inkaso menic ter kuponov, nakazila v tu- in inozemstvu, safe-deposits i. t. d.

Ministrstvo financ kralj. Srbov, Hrvatov in Slovencev.

7% državno investicijsko posojilo 1. 1921 v iznosu D 500,000.000.

Poziv na vpis.

Minister financ kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev na temelju Uredbe z dne 27. junija 1921 Dšt. 7941 vzaikonjene s členom 130 Ustava pozivlje na vpis

7% drž. investicijskega posojila v nominalnem znesku D 500,000.000.

To posojilo je investicijsko ter se bo porabilo izključno v svrhu splošnega dobra kakor: popravilo, izvršitev in razširjenje železniškega prometa, stavbo novih in dovršenje započetih železniških prog, napravo in popravila pristanišč, cest, potov itd.

Nominalni iznos posojila je D 500,000 000 izdan al pari v kosih po Din. 100, 500, 1000, 5000 in 10.000 v 50 000 serijah po 100 številki, obresti so 7% na leto ter se izplačujejo dekurzivno brez vsakega odbitka v polletnih kuponih in to 15. marca in 15. septembra vsakega leta pri vseh javnih blagajnicah in zato pooblaščenih denarnih zavodih brez odbitka kakor negakoli davka, koleka in takse.

Prvi kupon se izplačuje 15. marca 1922. V teku 10. let se to posojilo ne more konvertirati, niti v tem času obrestna mera znižati. V slučaju da se posojilo po preteklu 10. let konvertira, mora se imejiteljem obveznic ponuditi izplačilo v nominalnem iznosu.

Posojilo je amortizacijsko ter se izdaja na 50 let. Amortizacija počinje 4 leta po emisiji, ter se vrši enkat na leto pri Generalni direkciji državnih dolgov z žrebanjem ali odkupom po določenem amortizacijskem načrtu, ki je na obveznici natisnjena. Posojilo je zavarovano s hipoteko, a potrebna svota za anuitet (obresti in amortizacijo) stavila se bo vsako leto v budget (državni proračun), za pokritje pa bodo si užili predvsem dohodki dotičnega investicijskega objekta.

Kuponi zastarajo 5 let potem, ko so zapadli, a izžrebane obveznice 30 let po žrebanju.

Posojilo bo kotirano na vseh domačih borzah.

Obveznice tega posojila so ravnopravne ostalim državnim obveznicam, uživajo pupilarno varnost, morejo se polagati kakor kavcije, uporabljati za fonde, ustanove, depozite pri vseh javnih blagajnah in privatnih poduzetjih.

Obavznice se morejo lombardirati pri Narodni banki kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev ter njenih podružnicah po zakonskih propisih.

Obveznice in kuponi tega posojila so proti vsakega sedanjega in bodočega davka in doklade, kakor državnih tako tudi ostalih (oblastnih, okrožnih, srezkih in občinskih) kakor tudi vseh takš in pristojb v kraljevinu.

Vpis se bo vršil od 1. do 30. septembra 1921

pri vseh denarnih zavodih kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev pod zgoraj navedenimi pogoji (za vsakih 100 Din. obveznice Din. 100 v gotovini). Za kontrolo porabe tega posojila se bo izvolil posebni parlamentarni odbor.

Ko bo celo posojilo porabljeno, podal bo minister financ Narodni skupščini kralj. Srbov, Hrvatov in Slovencev poročilo o skupni porabi istega.

Beograd, meseca julija 1921.

Minister financ

Dr. Kosta Kumanudi l. r.

CHARLES PRINC

Manufaktura

Zaloga:
Turjaški trg 1, telefon št. 572.

Trdka zastopana v paciljemu H štev. 267 na Ljubljanskem velesejmu.

INDUS - trija

usnja in usnjatih izdelkov d. d.

preje Carl Pollak Ljubljana

razstavlja svoje izdelke v skupnem oddelku za usnjarsko industrijo na prvem mestu levo.